

Ἡ ἐπομένη διατριβὴ ἐγγράφη ὑπὸ φιλανθρωποῦ καὶ λογίας κυρίας, ὑψηλὴν κατεχούσης θέσιν ἐν τῇ κοινω- νίᾳ ἡμῶν, εὐχόμεθα δὲ ὑπὲρ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς δι' αὐτῆς προτεινομένης ἰδέας, ἣν ὡς εὐγενεστά- την ἔμπνευσιν ἀναγνωρίζομεν. Σ. τ. Δ.

Περὶ συστάσεως ἀδελφότητος
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΔΙΑΚΟΝΙΣΣΩΝ

Ἐν τῶν εὐγενεστέρων χαρακτηριστικῶν τοῦ νεωτέρου ἑλληνισμοῦ εἶναι ἡ πανταχοῦ παρατη- ρουμένη ῥοπή πρὸς τὴν εὐεργεσίαν καὶ τὴν φι- λανθρωπίαν. Μεγάλα ποσὰ θυσιάζονται πρὸς παρηγορίαν τῶν πασχόντων καὶ περιθαλψιν τῶν δυστυχούντων, αἱ δὲ φιλόφρονες καὶ φιλό- πτωχοι ἑταιρίαι καὶ τὰ ἰδρύματα πρὸς ἴασιν ἡ περιθαλψιν τῶν κακουχομένων αὐξάνουσι καθ' ἑκάστην, οὐ μόνον ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ ἑλ- ληνικοῦ βασιλείου, ἀλλὰ καὶ ἐν Κωνσταντινου- πόλει, ἐν Σμύρῃ, ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐν Ἰωαννί- νοις, καὶ ἀπανταχοῦ ὅπου οἱ Ἕλληνες ἀποτε- λοῦσιν ἀριθμητικῶς ὁμάδα τινα ἱκανὴν νὰ ἐπαρ- κέσῃ εἰς τὰς εὐγενεῖς τῆς καρδίας αὐτῶν ὁρμάς.

Καίτοι ὅμως ἀνομολογούντες τὰς εὐαγγελι- κὰς ἀρετὰς τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, ὀφείλομεν ν' ἀναγνωρίσωμεν ὅτι δὲν συνοδεύονται συνήθως ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος ἐκείνου τῆς προσωπικῆς θυσίας καὶ τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ ἀτόμου, ἧτις παρατηρεῖται εἰς τὰ ἔθνη τῆς Δύσεως, καὶ ἰδίως εἰς τ' ἀνήκοντα εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἐκκλησίαν. Ὁ Ἕλληνας θυσιάζει προθύμως μέρος, ἐνίοτε καὶ τὸ ὅλον, τῆς περιουσίας αὐτοῦ χάριν τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, χάριν τοῦ πάσχοντος ἢ τοῦ πεινῶντος· σπάνια ὅμως τὰ παραδείγματα, καθ' ἃ ἄνδρες ἢ γυναῖκες ἀφοσιώθησαν προσωπι- κῶς εἰς ἀνακούφισιν τῶν κοινωνικῶν ἢ σωματι- κῶν πληγῶν καὶ εἰς ἐλάφρυνσιν τῶν δυσχερειῶν, ὅσας συνεπάγεται, ἐφ' ὅσον αὐξάνει ὁ πολιτισμὸς, ὃ ἐν τοῖς πολυανθρώποις κέντρους βίος. Ὁφεί- λεται ἄρα γε τοῦτο εἰς τὸ εὐστροφον καὶ ἀχρη- τινὸς ἀστατον τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, ὅπερ δυσκόλως δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν πει- θαρχίαν καὶ τάξιν, ἣν ἀπαιτοῦσιν ἔργα τοιαύ- της φύσεως; Ὁφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἡ θερμουργὸς ἐκείνη καὶ μέχρι φανατισμοῦ πίστις, ἧτις εἶναι ἐν τῶν γνωρισμάτων τῶν μοναχικῶν ταγ- μάτων ἐν τῇ Δύσει, εἶναι εὐτυχῶς ἀγνωστος παρὰ τοῖς ἡμετέροις μοναχοῖς καὶ παρὰ ταῖς μοναζούσαις γυναῖξιν;— Ὅπως δὲ ποτε, βέβαιον εἶναι ὅτι, τὸ γε νῦν ἔχον, δυσκολώτατον ἤθελεν ἀποβῆ, εἰ μὴ ἐντελῶς ἀδύνατον, ν' ἀνατεθῇ τοῖς κατοικοῖς τῶν ἡμετέρων ἱερῶν μονῶν ἢ ἐκ- πλήρωσις τῶν χριστιανικῶν ἐκείνων καὶ κοινω- νικῶν καθηκόντων, ἅτινα ἀπαντῶσιν ἐν ἄλλοις ἔθνεσιν. Ὁ μοναχὸς δυσκόλως ἤθελε πεισθῆ, καταλείπων τὴν Μοῆν αὐτοῦ, ν' ἀφιερῶθῃ ἀντὶ ἐλαχίστης ἀντιμισθίας εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν παιδῶν, ὅπως συμβαίνει εἰς τόσας ἀποκέν- τρους καὶ μικρὰς κοινότητας τῶν Ἀλπεων ἢ

τῶν Πυρρήναιων· αἱ δὲ μοναχαὶ τῶν γυναικειῶν παρ' ἡμῖν μοναστηρίων, μόλις ἀποζῶσαι ἐκ τοῦ μικροῦ σιτηρεσίου, ὅπερ χορηγεῖται αὐταῖς, δὲν ἤθελον πεισθῆ, διασκοπιζόμεναι εἰς τὰς πόλεις τοῦ βασιλείου, νὰ ἀναλάβωσιν ἔργον ὁ- μοιον ἐκείνου, ὅπερ ἀπὸ δύο καὶ ἐπέκεινα αἰώ- νων ἀνέλαβον αἱ ἀδελφαὶ τοῦ ἔλεους, αἱ γνω- σταὶ ἐν ταῖς πλείσταις τῆς Εὐρώπης χώραις διὰ τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, τὴν ἀνεξάντλητον αὐ- ταπάρνησιν καὶ τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην.

Δὲν ὀμιλοῦμεν, ἐννοεῖται, ἐνταῦθα περὶ τῶν ταγμάτων ἐκείνων, ἅτινα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον συνδεόμενα μετὰ τοῦ Ἰησοῦτισμοῦ, ἢ παρ' αὐτοῦ ἐμπνεόμενα, ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἐμπέδωσιν καὶ διὰ παντός μέσου διάδοσιν τοῦ καθολικοῦ δόγματος καὶ τῆς καθολικῆς προπα- γάνδας· ὀμιλοῦμεν περὶ τῶν ἀληθῶς χριστια- νικῶν ἐκείνων ὁμάδων, αἰτινες, ἀψηφούσαι καὶ κόπους καὶ κινδύνους καὶ ὑπὸ μόνῃς τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης ἐμπνεόμεναι, εὐρίσκονται παντοῦ, ὅπου ὑπάρχει δυστυχία ἔχουσα ἀνάγκην παρηγορίας, ἢ ἀσθενῆς ἔχον ἀνάγκην περιθάλ- ψεως. Τοιαῦτα εὐεργετήματα, ἀνεξαρτήτως πά- σης ἰδέας θρησκείας ἢ ἐθνικότητος παρέχουσι ἰδίως αἱ ἀδελφαὶ τοῦ ἔλεους, ὧν τὸ τάγμα ἰ- δρύθη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Βικεντίου τοῦ Παύλου. Ἐ- πειδὴ δὲ ἦλθεν ὑπὸ τὸν κάλαμον ἡμῶν τὸ ὄνομα τοῦ ἐναρέτου τούτου ἀνδρός, σκιαγραφοῦμεν ἐν- ταῦθα διὰ βραχέων τὴν βιογραφίαν αὐτοῦ.

Ὁ Βικέντιος, ὁ γνωστὸς εἰς τοὺς μεταγενε- στέρους ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἁγ. Βικέντιος τοῦ Παύ- λου, ἐγεννήθη ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ κατὰ τὸ 1576. Ἐξ οἰκογενείας ἀπλοῦ γεωργοῦ καταγό- μενος ἠδυνήθη, ὑπὸ ἐκτάκτου ἐπιμελείας καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν μάθησιν κατεχόμενος, νὰ δα- πανήσῃ χρόνον τινα εἰς μελέτας θεολογικὰς· γενόμενος δ' ἐτῶν εἴκοσι καὶ τεσσαρῶν ἐχειρο- τονήθη ἱερεὺς. Τὰ πρῶτα τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ ἔτη διήλθον ἐν σχετικῇ ἀφαιρίᾳ· γνωστὸν μόνον εἶναι ὅτι ἔκτοτε ἐδείκνυε θερμὰς τάσεις πρὸς θεραπείαν καὶ ἀνακούφισιν τῶν πασχόντων, πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ ἠθικοποίησιν τοῦ λαοῦ, πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν, ἃς ἐθεώ- ρει βάσιν καὶ κρηπίδα τῆς εὐδαιμονίας τῶν κοι- νωνιῶν.

Εἰς ἐκ τῶν βιογράφων αὐτοῦ διηγεῖται ὅτι ἐπισκεφθεὶς ποτε κάτεργον, ἐν ᾧ ἐκρατεῖτο σι- δηροδέσιμος ἀνὴρ προβεβηκώς, οὐτινος ἢ φυλά- κισις κατέστρεφεν ἐντελῶς πολυμελῆ καὶ δυ- στυχεστάτην οἰκογένειαν, συνεκινήθη τοσοῦτον ἐκ τῆς ἀφηγήσεως τοῦ ἐκτάκτου τούτου δυστυ- χήματος, ὥστε ὠφελήθει ἐκ τῆς ἀπομακρύν- σεως τοῦ δεσμοφύλακος, ἔλαβεν αὐτὸς τὴν θέσιν τοῦ κρατουμένου, τοῦτον δὲ κατώρθωσε νὰ φυ- γαδεύσῃ.

Πρόσφορον καὶ κύριον μέσον, ὅπως ἐκπληρώσῃ τὰς εὐσπλαγχνούς αὐτοῦ διαθέσεις, ἐθεώρησεν

ὁ Βικέντιος τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ γυναικείου φύλου, οὐτινος ἢ εὐμάλακτος καὶ τρυφερὰ καρδία κατανοεῖ πληρέστατα τὴν πρὸς τὸν πενόμενον, τὸν δυστυχοῦντα καὶ τὸν πάσχοντα ἀγάπην. Διὰ τοῦτο, ἐν μέσῳ τῶν ἄλλων ἰδρυμάτων αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν φυλακισμένων, ὑπὲρ τῶν γερόντων, ὑπὲρ τῶν ἐκθέτων παιδίων, μεγίστην καὶ πρωτεύουσαν κατέχει θέσιν ἢ ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυθεῖσα ἱερατικὴ ἀδελφότης τῶν Ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους, κύριον τῶν ὁποίων ἔργον προετέθη ἡ ὑπηρεσία τῶν ἀσθενῶν καὶ ἡ δωρεὰν ἐκπαιδεύσεις τῶν πτωχῶν κορασιῶν. Ἡ ἀδελφότης αὕτη ἰδρῦθη περὶ τὸ 1630· αἱ δὲ ὑπηρεσίαι, τὰς ὁποίας δὲν ἔπαυσε παρέχουσα καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ, ἡ ἀγάπη καὶ ὁ σεβασμὸς δι' αἱ ἀδελφαὶ τοῦ ἐλέους ἐμπνεύουσιν, ἀνεξαρτήτως πάσης ἰδέας θρησκευάτου ἢ πολιτικῆς γνώμης, κατέστησαν τὸ ὄνομα τῆς περιωνύμου ταύτης ἀδελφότητος γνωστὸν καὶ προσφιλές, καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ μᾶλλον ἀπέκεντρα τῆς Δύσεως καὶ ἰδίως τῆς Γαλλίας χωρία. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀρχεται σειρά ἰδρυμάτων πρὸς θεραπείαν τῶν ποικίλων κοινωνικῶν ἀναγκῶν. Τῇ συνδρομῇ τοῦ μεγάλου καρδινάλιου Ἰρισελιέ, ὁ Βικέντιος πείθει τοὺς ἐπίσκοπους νὰ ιδρῦσῃ συλλαλητήρια, ὅπως προετοιμάζωσι τοὺς νέους διὰ τὴν ἱερωσύνην, ἔπειτα ἐπιτυχᾶναι τὴν νομοθέτησιν νοσοκομείων διὰ τοὺς καταδικούς, πτωχοκομείου διὰ τοὺς γέροντας· κατὰ τὸ 1637 ἰδρύεται, τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Βικεντίου, τὸ μέγα νοσοκομεῖον, τὸ γνωστότατον καὶ σήμερον ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Σαλπετρίνης, εἴτα ἡ ἀδελφότης τῶν φιλοπτῶων κυριῶν.—Ὁ λόγος τοῦ, θερμοῦργός καὶ νευρῶδης, κινεῖ τὸν ζῆλον καὶ τῶν μᾶλλον ψυχρῶν, ὁ δὲ βίος αὐτοῦ προτάσσεται ὡς παράδειγμα βελθείας πεποιθήσεως εἰς πᾶν ὅ,τι μέγα καὶ εὐγενές, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἐκτάκτου μετριοφροσύνης. Αἱ πράξεις τοῦ Βικεντίου ἐδικαιολόγησαν τοὺς ἐξῆς ὠραίους λόγους, οὓς ἔγραψε περὶ αὐτοῦ ὁ Διμέ Μαρτίνος, ὁ διάσημος γάλλος ἱστοριογράφος.

«Πανταχοῦ ἔνθα ἡ ἀνθρωπότης φαίνεται πάσχουσα δύναται τις μετὰ πεποιθήσεως ν' ἀναζητήσῃ καὶ βεβαίως θέλει ἀνεύρει τὸν Ἄγ. Βικέντιον τοῦ Παύλου· ἐνταῦθα μὲν ἀναλαμβάνει ἔργον ἀποστόλου πρὸς τοὺς στρατοὺς, καὶ προσπαθεῖ νὰ γλυκάνῃ διὰ τῆς θρησκείας τὰ ἦθη τῶν στρατιωτῶν καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτοὺς ἥττον σκληροὺς πρὸς τὸν βεβαρημένον λαόν· ἀλλαχοῦ συνάξει συνδρομάς, ὅπως πέμψῃ αὐτὰς εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ πολέμου καταστρεφόμενας μεθόριους ἐπαρχίας, συνδρομάς αἵτινες συμποσούνται εἰς ἑκατομύρια. Τὸ ἄσημον τέκνον τῆς Αἰδέης κατώρθωσε ν' ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀποστολὴ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς καὶ νὰ κατασταθῇ ὁ γενικὸς ὑπουργὸς τῆς δημοσίου φιλανθρωπίας. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν παρέδιδε τὸ πνεῦμα

εἰς τὸν Πλάστην (27 Σεπτεμβρίου 1660), ἔτερος ἦττον αὐτοῦ μετριοφρῶν, δὲν ἤθελε διατάσει νὰ βεβαιώσῃ ὅτι οὐδεὶς ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ἐξῆ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀνὴρ, δυνάμενος ν' ἀνακηρυχθῇ εὐεργετῆς τοσοῦτον μεγάλου ἀριθμοῦ ὁμοίων αὐτοῦ».

Τοιοῦτος ἐν συντόμῳ ὁ βίος τοῦ ἐναρέτου τούτου ἀνδρός, δι' μετὰ δικαίας ὑπερηφανεῖας ὑποδεικνύει ἡ δυτικὴ ἐκκλησία ὡς παράδειγμα χριστιανικῆς ἀρετῆς καὶ ἀπεράντου αὐταπαρνήσεως. Ὁμολογουμένως δὲ ἡ ἔταιρία τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ βαδίζουσα ἐπὶ τὰ ἔχνη τῆς τοῦ ἰδρυτοῦ πορείας, θέλει ἐπισύρει τὰς εὐλογίας καὶ εὐχὰς τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος.

Ἡλούσαμεν πολλάκις εὐγενεῖς καρδίας ἀνερευνώσας ἐὰν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἰδρῦθῃ καὶ παρ' ἡμῖν ὁμοίον τι σῶμα, ἔχον ἴδιον καθῆκον τὴν φροντίδα τῶν ἀσθενῶν καὶ τὴν νοσηλείαν τῶν πασχόντων, ἀποτελούμενον ἐκ μελῶν καταβαλλόντων τὴν ἰδίαν αὐτῶν προσωπικὴν ἀρωγὴν, ἀνευ ὕλικῆς τιнос ἀπολαυτῆς, καὶ ἀφιερώντων τινὰ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἔτη εἰς τὸ γλυκύτατον καὶ χριστιανικὸν τῆς φιλανθρωπίας ἔργον.—Θεωροῦμεν τὸ πρᾶγμα λίαν δύσκολον, οὐχὶ ὅμως καὶ πάντῃ ἀδύνατον, ἐὰν ἤθελε καταβληθῇ προσπάθειά τις, ὅπως συναρμοσθῇ πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν ἦθη καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ἡμετέρας κοινωνίας.—Ἡ διὰ τοῦ ὑψηλοῦ δόγματος τῆς χριστιανικῆς θρησκείας χειραφέτησις τῆς γυναικὸς ἔφερεν ὅλως διάφορα ἐν τῇ Δύσει ἢ ὅ,τι ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀποτελέσματα. Ἐκεῖ μὲν ἐθεωρήθη ἡ γυνὴ χειραφετηθεῖσα, ὅπως διὰ τοῦ κάλλους, τῆς χάριτος καὶ τῆς εὐφροσύνης αὐτῆς προκαλέσῃ τὸν θαυμασμὸν καὶ ἐμπνεύσῃ ἱπποτικὰς ἀρετάς· τοιοῦτον ἰδίως χαρακτηρὰ ἔσχε κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἡ σύζυγος τοῦ ἱππότου, ἡ προσδρεύουσα εἰς τοὺς ἐνόπλους ἀγῶνας καὶ τὰς μονομαχίας, ἡ παροτρύνουσα τοὺς λάτρεις αὐτῆς εἰς τοὺς κατὰ τῶν ἀπίστων πολέμους καὶ ἡ δεχομένη ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ ἐπαύλει τοὺς βασιλεῖς καὶ μεγιστᾶνας. Ἡ τάσις αὕτη παρήγαγε τὸ παρατηρούμενον σήμερον ἀποτέλεσμα· αἱ γυναῖκες δύνανται, ἐν ταῖς καθολικαῖς ἰδίως χώραις, νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο τάξεις· αἱ μὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἔξωτερικὴν, οὕτως εἰπεῖν, κοινωνίαν, καὶ προεξέχουσιν ἐπὶ εὐφροσύνῃ, ἐπὶ χάριτι, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ πολυμαθείᾳ· αἱ δὲ διατελοῦσιν ἀφωσιωμέναι ἰδίως εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν τύπων τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τὴν ἐν τοῖς κόλποις τῆς ἐκκλησίας μετάνοιαν. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μιᾷ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ περιπτώσει (ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὁμιλοῦμεν λίαν γενικῶς καὶ ὅτι ὑπάρχουσι καὶ πλεῖστοι ὡς πρὸς τοῦτο ἐξαιρέσεις) καὶ τῶν μὲν ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τὴν καλλιέργειαν τῆς διανοίας ἢ τῶν κοινωνικῶν χαρίτων, καὶ τῶν δὲ ἡ ἀπο-

κλειστική εἰς τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα ῥοπή ἀπορροφῶσιν ἅπαντα τὸν χρόνον καὶ ἐπιβάλλουσι τόσους κόπους, ὥστε καθιστῶσι δύσκολον τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθαρῶς οἰκογενειακῶν φροντίδων, καὶ ἀπομακρύνουσι τὴν γυναῖκα τῆς διευθετήσεως τῶν ἀποβλεπόντων ἰδίως τὰ τῆς οἰκίας καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτῆς. Ἀπ' ἐναντίας ἐν Ἀνατολῇ ἡ χειραφέτησις τῆς γυναίκος, καταστήσασα αὐτὴν συμπάρεδρον καὶ συνεργάτιδα τοῦ ἀνδρός, ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ χρησιμοποιοῖσιν τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως καὶ εὐθυμερίας τῆς οἰκογενείας. Ἐν ᾧ ὁ ἀνὴρ καταγίνεται εἰς τοὺς ἀγροὺς, ἢ εἰς τὸ ἐμπόριον, ἢ εἰς τὴν ναυτιλίαν, ἡ Ἑλληνὶς γυνὴ πρῶτιστον καὶ κύριον μέλημα ἔχει τὴν φροντίδα τῆς οἰκίας καὶ τῶν τέκνων, καὶ διευθύνει σχεδὸν ἀμερίστως τὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς οἰκίας, πληροῦσα οὕτω τοὺς πόθους αὐτῆς περὶ εὐεργητικότητός τινος εἰς τὰ τοῦ βίου, καὶ εὐρίσκουσα στάδιον εὐρὺ, ὅπως ἀνακουφίσῃ τὰς εὐγενεστέρας τῆς καρδίας ὁρμᾶς. Ἡ ἀντίθεσις αὕτη, ἣν ἐχαράξαμεν λίαν εὐρῶς καὶ χωρὶς ν' ἀξιῶμεν ὅτι εἶναι ἀκριβῆς καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς λεπτομερείας, ἐξηγεῖ διατί δὲν εἶναι οὔτε τόσον εὐκόλον οὔτε ἴσως τοσοῦτον ἀναπόφευκτον νὰ ἰδρυθῇ παρ' ἡμῖν σωματεῖον, ἔχον ἀποκλειστικὸν ἔργον τὴν φιλανθρωπίαν, ὅπως ἐκτελοῦσιν αὐτὴν αἱ ἀδελφαὶ τοῦ ἔλεους. Ἐκάστη παρ' ἡμῖν οἰκογένεια ἀποτελεῖ σύνδεσμον μέγαν ἢ μικρὸν, πτωχὸν ἢ πλούσιον, ἀλλ' ἐν τῷ ὁποίῳ ἕκαστον μέλος, ἔχον ἴδιον ποσορισμὸν καὶ ἴδιαν ἐνέργειαν, συμπράττει εἰς τὴν ἀρμονικὴν τοῦ ὅλου προαγωγὴν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κοινωνία εἶναι εἰσέτι μικρὰ καὶ ὀλιγάριθμος, δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ εὐρηγῇ τις μέλη αὐτῆς καὶ ἰδίως γυναῖκας, τοσοῦτον ὀλίγον ἀσχολουμένας εἰς τὰ οἰκιακὰ καθήκοντα, ἢ τοσοῦτον ἀνωτέρας πάσης ἀνάγκης, ὥστε νὰ δύνανται ν' ἀφοσιωθῶσιν ἄνευ ἀπολαῦσῆς τινος εἰς τὸ εὐγενὲς τῆς φιλανθρωπίας στάδιον. Ἡδύνατο ὅμως νὰ προέλθῃ καλὸν μέγα, ἐάν ἡ τοιαύτη ἐξαιρία κατηρτίζετο εἰς τρόπον, ὥστε ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐπιβάλλῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγωτέρους περιορισμοὺς εἰς τὰ μέλη αὐτῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἔχη ἱκανοὺς χρηματικοὺς πόρους, ὥστε νὰ δύνανται νὰ παρέχῃ τὴν ἀναγκαίαν διατήρησιν εἰς ὅσας δὲν ἤθελον δυνῆθαι ἄνευ τούτου ν' ἀφιερῶσιν τὴν ἐργασίαν αὐτῶν. Παράδειγμα εὐγενὲς τοῦ τί δύνανται ἐν κρισίμῳ ὥρᾳ ἡ ἀτομικὴ πρωτοβουλία ἔστω τὸ γενόμενον κατὰ τὸ 1854 ἐν Ἀγγλίᾳ. Ὁ κριμαϊκὸς πόλεμος εἶχεν ἀρχίσαι ἐκ τῶν ἀσθενειῶν δὲ καὶ ἐκ τῶν μαχῶν ἀπέθνησκον χιλιάδες στρατιωτῶν εἰς τὰς ἐλώδεις πεδιάδας τῆς Δοθρούτσας ἢ ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου. Ἀγγλίδες τινὲς συνέλαβον τότε τὴν εὐγενῆ ιδεάν νὰ τρέψωσιν εἰς βοήθειαν τῶν πασχόντων, καὶ ὑπηρετοῦσαι αὐτοπροσώπως τοὺς ἀδελφοὺς καὶ

συμπατριώτας αὐτῶν, δαπανᾶσαι ἐκ τῶν ἰδίων καὶ ἐξ ὅσων ἡ ἰδιωτικὴ φιλανθρωπία ἤθελε χορηγήσει αὐταῖς μέσων, νὰ μετριάσωσιν ὀλίγον τὰ φοβερὰ δεινὰ, ὅσα ὁ πόλεμος ἐκεῖνος παρήγαγε. Μετὰ θαυμαστῆς αὐταπαρνήσεως ἐξέπληρωσαν τὸ ἔργον τοῦτο, ἡ δὲ ἱστορία εὐγνωμονοῦσα πρὸς ὅλας τὰς εὐγενεῖς ἐκείνας καρδίας διασώζει ἰδίως τὸ ὄνομα μιᾶς ἐξ αὐτῶν, τῆς Miss Nightingale.

Τοιαῦτα τ' ἀποτελέσματα τῆς ἰδιωτικῆς ἐνεργείας καλῶς ἐννοουμένης καὶ καλῶς διευθυνομένης. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν τελευταῖον βωσοτουρκικὸν πόλεμον πλείστα Ἑρυσίδες, ὧν πολλὰ ἀνήκουσαι εἰς εὐγενεστάτας οἰκογενείας, δὲν ἐδίστασαν, ἐνδύμεναι τὸ μελαγχροινὸν φόρεμα τῶν νοσοκόμων καὶ ὑποβαλλόμεναι εἰς τοὺς περὶ αὐτῶν διαγραφομένους κανόνας, ν' ἀφοσιωθῶσιν εἰς τὴν περιθαλψὴν τῶν πασχόντων καὶ τῶν τραυματιζομένων καὶ ἐν ὧραις δειναῖς, ἐν μέσῳ τοῦ κράτους τοῦ τηλεβόλου καὶ τῶν οἰμαγῶν τῶν ἀποθησκοπόντων, πλείστοι ἔτυχον παρηγορίας καὶ περιθάλψεως παρὰ τῶν ἀξιοθαυμάστων καὶ ἐναρέτων τούτων γυναικῶν.

Ἡ Ἑλλὰς εἶναι τὸ μόνον κράτος τῆς Εὐρώπης, τὸ ὁποῖον στερεῖται τοιοῦτου φιλανθρωπικοῦ σωματείου, καὶ νομίζω ὅτι πᾶς Ἑλληνὴν πρέπει τὴν ἔλλειψιν ταύτην νὰ θεωρῇ μετὰ λύπης. Ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ ὑπῆρχον ἄλλοτε αἱ διακόνισσαι, αἵτινες ἐκλεγόμεναι ἐκ γυναικῶν προσβεβηκυίας μᾶλλον ἡλικίας, εἶχον ἴδιον ἔργον τὴν φροντίδα τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν πασχόντων καὶ τὴν διδασκίαν καὶ ἐπιβλεψὴν τῶν ἐπιθυμοῦσῶν νὰ προσελθῶσιν εἰς τὸ χριστιανικὸν δόγμα ἀλλοθρήσκων ἢ αἰρετικῶν. Ἀλλ' ὁ θεομὸς οὗτος ἔπεσε πρὸ πολλοῦ εἰς ἀχρησίαν, σήμερον δὲ ἀνωφελὲς ἤθελεν εἶναι ἡ ἀναβίωσις αὐτοῦ. Οὐχ ἦττον ὅμως αἱ ἀνάγκαι τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν, συντελέσασαι ἐν μέρει εἰς τὴν αὔξησιν τῆς πολυτελείας, κατέστησαν μᾶλλον ἐπαισητὰς τὰς στερήσεις τῶν ἀπόρων τάξεων. Ἡ δὲ προσπάθεια πρὸς ἐπιουρίαν καὶ ἀνακούφισιν τῶν ἀνθρωπίνων ἀτυχημάτων ἐπιβάλλεται οὐχὶ μόνον ὡς ἔργον φιλανθρωπίας, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπόροια ἐμβριθοῦς σκέψεως καὶ συντηρητικῆς προνοίας. Οὕτως ἀποτελεῖται σύνδεσμος μεταξύ τῶν διεστώτων, καὶ διευκολύνεται ἡ εἰρηνικὴ συμβίωσις τῶν διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ τῆς νοημοσύνης αὐτῶν ἀποκτησάντων τ' ἀγαθὰ τοῦ βίου καὶ τῶν ὑπὸ τῆς δυστυχίας ἢ τῶν συνεπειῶν τῆς ἐαυτῶν διαγωγῆς δυσμοιρούντων καὶ πασχόντων. Διὰ ταῦτα ἐπωφελὲς, ὡς πιστεύομεν, ἤθελεν ἀποβῆ ἀπόπειρά τις πρὸς σχηματισμὸν ἰδίου σώματος εὐεργετικοῦ, ἔχοντος τὰ καθήκοντα ἅτινα ἐν ταῖς προηγουμέναις σέλλαις περιεγράψαμεν. Πρὸ παντός ἄλλου χρήσιμον θὰ ἦτο ν' ἀποσταλῇ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν γυνὴ ὠρίμου ἡλικίας καὶ ἔχουσα τ' ἀπαιτούμενα προσόντα,

ἤτις νὰ ἐξετάσῃ τ' ἀλλαγῶν γινόμενα καὶ νὰ μεταφέρῃ ἡμῖν τὸ προῦν τῶν σκέψεων καὶ γνώσεων αὐτῆς. Εἶτα δὲ νὰ εὑρεθῇ ἀριθμὸς τις κυρίων ἐπιθυμουσῶν ν' ἀφιερῶσιν ἐπὶ τινα χρόνον εἰς τὸ χριστιανικὸν τοῦτο στάδιον. Ἐὰν ἐφαρμοσθῶσιν ἀκριβῶς τ' ἀλλαγῶν ἐπιζητούντα, ἤθελεν εἶναι ἀναγκαῖος χρόνος τις θητείας καὶ ὁμοιόμορφος τις ἐνδυμασία· πιθανὸν δὲ καὶ ἐν τοῖς γυναικείοις μοναστηρίοις τῆς Τήνου καὶ τοῦ Διγίου νὰ εὑρεθῶσι μοναχαί τινες ἀκούοντας ἀνεπτυγμένα, ὥστε νὰ θελήσωσι νὰ προστεθῶσιν εἰς τὴν φιλάνθρωπον ταύτην χορείαν. Εἰς τοὺς ἐθελοντὰς τούτους τοῦ Εὐαγγελίου ἡδύνατο νὰ προστεθῇ καὶ ὠρισμένοις τις ἀριθμὸς προσώπων λαμβανομένων ἐπὶ ὠρισμένη ἀντιμισθία. Διατελοῦσαι ἅπασαι ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν μιᾶς ἐξ αὐτῶν, αἱ ἡμέτεροι Διακόνισσαι ἤθελον ἀναλάβει τὴν νοσοκομίαν τῶν ἀσθενῶν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐν Ἀθήναις, εἶτα δὲ καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. Μικρὸν δὲ κατὰ μικρὸν ἤθελον ἐπέκταθῇ τὸ σωματεῖον καὶ συνδέσει τὰς κυριώτερας ἐλληνικὰς πόλεις ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ βασιλείου δι' εὐρέος συνδέσμου, βράσι καὶ ἀφετηρίαν ἔχοντος τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην καὶ τὴν θεραπείαν τῶν πασχόντων ἀδελφῶν.

Ἐχαρᾶζαμεν ἐν ὀλίγοις τὴν ἰδέαν ὑφ' ἧς ἐμφορούμεναί δύνανται ἀγαθοεργοί τινες ψυχαὶ νὰ ἔλθωσιν εἰς ἐπικουρίαν τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος. Τὸ ἔργον ἔχει βεβαίως πολλὰς τὰς δυσκολίας. Πεπιθναμεν ὁμῶς ὅτι οἱ μέλλοντες ν' ἀναλάβωσιν αὐτὸ μετὰ θάρρους καὶ πεποιθήσεως θέλουσιν εὖρει μετ' οὐ πολὺ τὴν ἀμοιβὴν τῶν κόπων αὐτῶν. *

ΚΙΝΕΖΟΥ ΠΑΘΗΜΑΤΑ ΕΝ ΚΙΝΑΙ

Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν. Μετάφρ. Ἀγγελου Βλάχου.

Συγγράμα ἰδὲ σελ. 18.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Ὅπου ἀκούεται ἡ διάσημος ἐλεγεία τῶν «Πέντε φυλακῶν τοῦ Ἐκατοντούτου».

— Κύριοι, εἶπεν ὁ Κιν-Φό εἰς τοὺς σωματοφύλακάς του, ὅτε ἡ χειράμαξα ἔστη κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ προαστείου τοῦ Τόγγ-Τσέου, ἀπέχον μόνις τεσσαράκοντα μῆ (τέσσαρας λεύγας) τοῦ Πεκίνου, καὶ σκοπὸν ἔχω νὰ μείνω ἐδῶ μέχρι οὗ τὸ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Βάγγ συμβόλαιον παύσῃ νομίμως νὰ ἔχη ἰσχύν. Εἰς τὴν πόλιν αὐτήν, τὴν ὁποίαν κατοικοῦσι τετρακόσαιο χιλιάδες ἄνθρωποι, θὰ μοῦ ἦγε εὐκολὸν νὰ μείνω ἄγνωστος, ἂν ὁ Σούν δὲν λησμονήσῃ, ὅτι ὑπηρετεῖ τὸν Κι-Νάν, ἀπλοῦν ἐμπορον τῆς ἐπαρχίας Χέν-Σί.

Βεβαίως ὁ Σούν δὲν θὰ τὸ ἐλησμόνει! Ἡ ἀδεξιότης του κατεδίκασεν αὐτὸν νὰ μεταβληθῇ εἰς ἵππον ἐπὶ ὁπῶ ὅλας ἡμέρας, καὶ ἤλιπε βεβαίως, ὅτι ὁ Κύριος Κιν-Φό.

— Κι . . ., εἶπεν ὁ Κραίγ.

— Νάν! ἀνεπλήρωσεν ὁ Φράυ.

. . . δὲν ἤθελε πλέον ἀσχολῆσαι αὐτὸν εἰς ἄλλην παρὰ τὴν συνήθη του ἐργασίαν. Τώρα δέ, κουρασμένος ὡς ἦτο, παρεκάλει μόνον τὸν Κύριον Κιν-Φό . . .

— Κι . . ., εἶπεν ὁ Κραίγ.

— Νάν! προσέθηκεν ὁ Φράυ.

. . . νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ κοιμηθῇ σαρανταοκτὼ ὥρας *μονοῦρῶρι!*

— Κοιμήσου καὶ μίαν ἐβδομάδα, ἂν θέλῃς, εἶπεν ὁ Κιν-Φό. Ὁ ἡμαὶ τοῦλάχιστον βέβαιος, ὅτι κοιμώμενος δὲν θὰ φλυαρῆς!

Ὁ Κιν-Φό καὶ οἱ ἀκόλουθαί του ἠσυχολήθησαν τότε εἰς ἀναζήτησιν καταλλήλου ξενοδοχείου, καὶ τοιαῦτα δὲν ἔλειπον εἰς τὸ Τόγγ-Τσέου. Ἡ μεγάλη αὐτὴ πόλις εἶνε κυρίως εἰπεῖν εὐρὸ τοῦ Πεκίνου προάστειον. Τὴν πλακόστρωτον ὁδόν, ἣτις συνδέει αὐτὴν μετὰ τῆς πρωτεύουσας, φράσσουσιν ἐκατέρωθεν ἀγροικίαι, οἰκήματα, γεωργικαὶ καλύβαι, τάφοι, μικροὶ παγόδοι, κῆποι ἀνθηροί, καὶ ζωογονεῖ ἀδιάκοπος συγκοινωνία ἀμαξῶν, ἵππων καὶ πεζῶν.

Ὁ Κιν-Φό ἐγνώριζε τὴν πόλιν, καὶ εἶπε νὰ τὸν ὀδηγήσωσιν εἰς τὸ Ταῆ-Ουάγγ-Μιάο, «τὸν ναὸν τῶν ἡγεμόνων». Εἶνε δ' αὐτὸς ἀπλοῦν μοναστήριον, μεταβεβλημένον εἰς ξενοδοχεῖον, ὅπου οἱ ξένοι δύνανται νὰ καταλύωσιν ἀνέτως.

Ἐκεῖ κατέλυσεν ἀμέσως ὁ Κιν-Φό, καὶ οἱ δύο πράκτορες Κραίγ καὶ Φράυ κατέλαβον δωμάτιον συνεχόμενον πρὸς τὸ τοῦ πολυτίμου πελάτου των. Ὁ δὲ Σούν ἐγένετο ἄφαντος, ἀπελθὼν νὰ κοιμηθῇ εἰς τὴν ὑποδειχθεῖσαν αὐτῷ γωνίαν, καὶ οὐδεὶς πλέον τὸν ἐπανεῖδε.

Μετὰ μίαν ὥραν ὁ Κιν-Φό καὶ οἱ πιστοὶ τοῦ ὁπαδοῦ ἐξήρχοντο τῶν δωματίων των, προεγευμάτιζόν μετὰ πολλῆς ὀρέξεως καὶ συνεβουλεύοντο περὶ τοῦ πρακτείου.

— Καλὸν εἶνε, εἶπον οἱ Φράυ-Κραίγ, ν' ἀναγνώσωμεν τὴν Ἐπίσημον Ἐφημερίδα, διὰ νὰ ἴδωμεν ἂν ὑπάρχει τι, τὸ ὅποιον νὰ μᾶς ἀφορᾷ.

— Ἐχετε δίκαιον, ἀπεκρίθη ὁ Κιν-Φό. Ἰσως μάθωμεν τί ἀπέγεινεν ὁ Βάγγ.

Ἐξῆλθον τότε καὶ οἱ τρεῖς τοῦ ξενοδοχείου, οἱ δὲ δύο πράκτορες ἐβάδιζον ἐκ φρονήσεως ἐκατέρωθεν τοῦ πελάτου των, παρατηροῦντες προσεκτικῶς τοὺς διαβάτας, καὶ ἀποφεύγοντες τὴν προσέγγισιν των. Διαβάντες οὕτω τὰς στενάς τῆς πόλεως ὁδοὺς, ἔφθασαν εἰς τὴν προκυμαίαν, ὅπου ἠγόρασαν καὶ ἀνέγνωσαν ἀπλήστως τὴν Ἐπίσημον Ἐφημερίδα.

Οὐδέν! οὐδέν ἄλλο, πλὴν τῆς ἐπισήμου υποσχέσεως διαχιλίων ταλλήρων, ἧτοι χιλίων τριακοσίων ταῖλ εἰς τὸν δυνάμενον νὰ γνωστοποιήσῃ τὴν διαμονὴν τοῦ ἐκ Σάγγ-Χάι κ. Βάγγ εἰς τὸν κ. Γουλιέλμον Ι. Βίδουφ.

— Δὲν ἐφάνη λοιπὸν πλέον! εἶπεν ὁ Κιν-Φό.